

PIJLER 3: Automatische nummerplaatherkenning (ANPR) – trajectcontrole (Fiche 21)

Trajectcontrole wordt sterk uitgebreid om vat te krijgen op de epidemie van snelheidsovertredingen. Trajectcontrole werkt en geniet een breed draagvlak onder de bevolking.

We breiden trajectcontroles uit, ook naar de gewestwegen. We promoten de verdere uitrol op het gewestwegennetwerk via cofinanciering. We zoeken naar synergiën met bijvoorbeeld criminaliteitsbestrijding en terrorismebestrijding, zodat de ANPR-camera's zo efficiënt mogelijk ingezet worden.

– *Gewenst effect:*

Niet-limitatief:

- Een daling van het aantal bestuurders dat te snel rijdt;
- Een daling van het aantal bestuurders dat met een voertuig rondrijdt dat niet in orde is met de technische voertuigkeuring;
- Een daling van het aantal bestuurders dat onverzekerd rondrijdt.

– *Acties:*

- Uitbreiding van trajectcontrole op autosnelwegen.
- Uitbreiding van trajectcontrole op de gewest- (en gemeente)wegen.
- Multifunctionele inzet van de bestaande en nieuwe ANPR-camera's (voor zover als mogelijk) voor andere politionele doeleinden.

Hierbij zal ook zoveel als mogelijk gebruik gemaakt worden van plannen met een oorspronkelijk andere insteek, zoals bijvoorbeeld de plaatsing van ANPR-camera's in het kader van de bestrijding van terreur en criminaliteit. Hierbij wordt ernaar gestreefd om deze camera's niet enkel in te zetten voor de nationale veiligheid, maar ook voor verkeershandhaving, zodat van bij het begin een zo groot mogelijke multifunctionaliteit wordt nagestreefd en maximale inzetbaarheid voor verkeersveiligheid mogelijk wordt.

- Promoten verdere uitrol van het ANPR-netwerk op de gewestwegen en gekoppelde cofinanciering voor trajectcontrolegebruik.
- ANPR-camera's inzetten voor nieuwe handhavingsdoeleinden wanneer dit technisch en/of wettelijk mogelijk wordt (vb. inhaalverbod, ...).
- Uitrollen expertise naar de gemeentelijke wegbeheerders.
- We waken erover dat gepersonaliseerde informatie enkel wordt doorgegeven op 'need to have'-basis.

Het gebruik van mobiele trajectcontroles wordt verder onderzocht om de subjectieve en objectieve pakkans verder te verhogen.

– *Kritische succesfactoren:*

Het is van belang, om de ANPR-camera's zo efficiënt mogelijk te kunnen inzetten, dat de blacklists en whitelists (en dus ook de achterliggende databanken) zo compleet en up-to-date mogelijk zijn zodat bijkomend tijdverlies bij controles van bestuurders die in orde zijn vermeden kan worden.

De handhaving van de buitenlandse overtreeders moet verder geconcretiseerd worden (uitvoering Cross-border-enforcement – richtlijn). Iedereen dient een even grote controlekans en kans op bestraffing te hebben.

Om de handhaving verder te kunnen uitbreiden, dient o.m. rekening gehouden te worden met volgende aspecten (zie ook fiche "*basiselementen voor een efficiënte en sterke handhavingsketen*") :

- voorzien van voldoende capaciteit bij politie (voor de verwerking van de inbreuken) en bij justitie (behandeling strafzaken, opvolging recidive,...)
- eventuele bijkomende capaciteit bij of door de gewesten voor handhaving nieuwe bevoegdheden
- efficiëntieverhoging controles en bestraffing
- optimalisering verwerking van de verkeersinbreuken (automatisering)

– *Ondersteunende maatregelen:*

Regionale sensibiliseringscampagnes ondersteunen de handhavingsactiviteiten (zie fiche "*Sensibiliseren*"). Educatieve initiatieven benadrukken het belang van het respecteren van de regelgeving en de risico's die verbonden zijn aan overdreven en/of onaangepaste snelheid, zodat dit kan bijdragen tot het verbeteren van de attitude in het verkeer. De rijopleiding moet er mee voor

zorgen dat goed opgeleide en risicobewuste bestuurders de weg opgaan (zie fiche *“Kwalitatieve rijopleiding”*).

Een goed leesbare, veilige en vergevingsgezinde weginfrastructuur (zie ook fiche *“Vergevingsgezinde wegen”*) met consistente snelheidsregimes vormt eveneens een belangrijke randvoorwaarde (zie fiche *“Consistente snelheidsregimes – bevordering leesbaarheid”*).

Het Vlaams Gewest investeert in sterke mate in automatische handhavingssystemen ((mobiele) trajectcontrole, ANPR-camera’s) om op die manier de subjectieve en objectieve pakkans verder te verhogen.

De backoffices van de vaste ANPR-cameranetwerken uit de opdrachtcentrale maken het onderling delen van blacklists/whitelists mogelijk.

Bij bijkomend te verdelen middelen vanuit het Vlaamse Verkeersveiligheidsfonds over de politiediensten is het aangewezen om op basis van (goede) convenanten afspraken te maken en goede voorwaarden te formuleren zodat de middelen enkel ingezet worden voor de beoogde verkeersveiligheidsdoelen. Aangezien de camera’s ingezet kunnen worden voor meerdere doeleinden kunnen wel ook andere partijen bijdragen aan de financiering (zie ook fiche *“Engagement”*).

Aanvullend heeft ook de nieuwe technologie een rol te spelen, zoals intelligente snelheidsbegrenzers (ISA) (zie ook fiche *“Rijhulpsystemen – veilige voertuigen – ISA”*).

We zorgen voor systematische monitoring en evaluatie van de handhaving.

– *Monitoring en opvolging:*

Prioritering van de locaties op autosnelwegen, waar trajectcontrole wenselijk is, gebeurt op basis van ongevallencijfers. De aanvraag voor uit te rusten locaties op gewestwegen gebeurt door politie en lokale besturen. Op basis van de ontvangen aanvragen wordt dan gebruik makend van de ongevallencijfers een prioritering gemaakt. Door de meerdere doeleinden waarvoor de camera’s ingezet kunnen worden, kunnen echter ook andere partijen een rol spelen via (bijdrage aan de) financiering.

We zorgen voor systematische monitoring en evaluatie van de (effecten van de) controles en handhavinginfrastructuur, onder andere binnen de Werkkamer Evaluatie van het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid via (niet-limitatief):

- Evolutie aantal verkeersongevallen op plaatsen met gebruik van trajectcontrole / ANPR (opletten voor gelijkblijvende registratiegraad bij interpretatie).
- Gedragsmetingen om een zicht te kunnen houden op de evolutie van het snelheidsgedrag van de weggebruikers, als resultaat van de geleverde (educatieve, sensibiliserings-, infrastructuur-, voertuigtechnologische en) handhavingsinspanningen.
- Evolutie van het aantal gerealiseerde snelheidscontroles met de installaties en evolutie van het aantal snelheidsinbreuken (OI, minnelijke schikking, penale boeten).
- Evolutie van het aandeel voertuigen dat niet in orde is met de technische keuring.
- Evolutie van het aandeel voertuigen dat niet in orde is met de verzekering.
- Effect op de doorstroming ten gevolge van minder conflicten, indien mogelijk.
- ...

Monitoringcijfers worden aangeleverd door BIVV (gedragsmetingen) en voor specifieke snelheidsmetingen door de geïntegreerde politie. Handhavings- en verkeersongevallencijfers worden aangeleverd door de geïntegreerde politie en FOD Economie. Cijfers aangaande “bestrafing” komen van politie en justitie. Doorstromingseffecten worden in de mate van het mogelijke gemonitord door het Departement MOW.

Monitoring dient als basis voor de prioritering van de handhavingsinspanningen en gedragswijzigingen kunnen eventueel aanleiding geven tot herverdeling van de handhavingsinspanningen over de probleemdomeinen.

– *Verantwoordelijken:*

Voor wat betreft de installatie en het onderhoud van vaste handhavingsinstallaties op autosnelwegen en gewestwegen: AWW. Lokale overheden kunnen, mits afstemming met de wegbeheerder, ook eigen investeringen doorvoeren op gewestwegen, bv indien de lokale prioriteiten niet binnen de verwachte tijdshorizon kunnen worden gematcht met de regionale prioriteiten. Daarnaast kunnen ze uiteraard ook zelf investeren op de gemeentewegen. Door de meerdere doeleinden waarvoor de camera's ingezet kunnen worden, kunnen echter ook andere partijen een rol spelen via (bijdrage aan de) financiering.

Voor wat betreft facilitering van handhaving: de geïntegreerde politie, federale overheid, Vlaamse overheid, GOCA en lokale besturen.

Voor wat betreft de uitvoering van handhaving: de geïntegreerde politie, beleidsdomeinen Justitie en Binnenlandse Zaken, lokale besturen, en gewestelijke inspecteurs (cfr. regionale wegininspecteurs).

Voor wat betreft monitoring: Departement MOW, BIVV, geïntegreerde politie, Justitie, FOD Economie, GOCA en andere nuttige bronnen.

– *Impact/bijdrage tot de verkeersveiligheid (inschatting)*

Een effectevaluatie van trajectcontrole door IMOB (UHasselt) toonde veelbelovende resultaten. Zo daalde de snelheid op de E40 door de geïnstalleerde trajectcontrole met gemiddeld 5,84 km/u en daalde het aantal overtredingen met 74%. Uit het uitgevoerde onderzoek blijkt dat trajectcontrole een gelijkmatig en gunstig effect heeft op de gereden snelheid. Het vertoonde snelheidsverloop is er veel gelijkmatiger dan bij snelheidscamera's. Er is ook een positieve invloed op het aantal letselongevallen (De Pauw, Daniels, Brijs, Hermans & Wets, 2014). Een studie uitgevoerd door Transport & Mobility Leuven (2014) kwam uit op gelijkaardige vaststellingen, met een initiële kosten-batenverhouding van ongeveer 9,7:1 voor het eerste jaar.

Metingen door het Vlaams Verkeerscentrum vonden volgend effect op de V85 na ingebruikname van de trajectcontrole op de E40:

- Rijrichting Brussel:
 - Personenwagens: 8 à 9 km/u lager
 - Bestelwagens: 5 à 6 km/u lager
- Rijrichting Gent:
 - Personenwagens: 10 km/u lager
 - Bestelwagens: 7 à 8 km/u lager

Analoge bevindingen werden ook reeds in het buitenland teruggevonden, zodat trajectcontrole meer en meer toepassing vindt.

Wie	Wat	Timing
AWV (afstemming met geïntegreerde politie en justitie)	Uitbreiding van trajectcontrole op autosnelwegen.	Vanaf 2016
AWV / lokale politiezones / lokale besturen	Uitbreiding van trajectcontrole op de gewest- (en gemeente)wegen;	doorlopend
AWV	Multifunctionele inzet van de bestaande ANPR-camera's (voor zover als mogelijk) voor andere politionele doeleinden.	2016-2017
AWV / geïntegreerde politie	Multifunctionele inzet van nieuwe ANPR-camera's.	doorlopend
AWV / geïntegreerde politie (afstemming met justitie)	Promoten verdere uitrol van het ANPR-netwerk op de gewestwegen en gekoppelde cofinanciering voor trajectcontrolegebruik.	doorlopend
AWV / geïntegreerde politie (afstemming met justitie)	ANPR-camera's inzetten voor nieuwe handhavingsdoeleinden wanneer dit technisch en/of wettelijk mogelijk wordt (vb. inhaalverbod, ...).	Zodra technisch en/of wettelijk mogelijk
AWV	Uitrollen expertise naar de gemeentelijke wegbeheerders.	doorlopend